

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Житомирської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2019 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Житомирської області в IV кварталі 2019 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Керівники підприємств Житомирської області у IV кварталі 2019 року прогнозують стабільні обсяги виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. На думку респондентів, інфляційні та девальваційні процеси уповільняться.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- збереження обсягів виробництва товарів та послуг на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2019 року – 35.7%) (графік 1), у цілому по Україні очікується зростання – 21.9%;
- уповільнення зростання цін на споживчі товари та послуги: частка респондентів, яка очікує інфляцію до 7.5%, становить 50.0% (у попередньому кварталі – 35.7%), у цілому по Україні – 53.8%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжують називати витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- уповільнення девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікують 78.6% респондентів області (у попередньому кварталі – 92.9%), у цілому по Україні – 70.7%;
- поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств вищими темпами: баланс відповідей – 28.6% (у попередньому кварталі – 16.7%) (таблиця), у цілому по Україні – 18.6%;
- уповільнення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 28.6% (у III кварталі 2019 року – 35.7%), у цілому по Україні – 23.5%. Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку зростатимуть високими темпами (баланс відповідей – 50.0%), у цілому по Україні – 20.6%;
- уповільнення зростання інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 15.4% та 21.4% відповідно (у попередньому кварталі – 28.6% та 35.7% відповідно), у цілому по Україні баланси відповідей – 4.7% і 14.7% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 7.1%, як і в попередньому кварталі (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 1.6%;
- стрімке зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства: баланси відповідей – по 92.9% (у попередньому кварталі – 78.6% та 53.8% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів та ціни на енергоносії (графік 7);
- зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами: баланси відповідей – 85.7% і 92.3% відповідно (у III кварталі 2019 року – 91.7% і 92.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Основними факторами, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали брак кваліфікованих працівників та недостатній попит (оцінки впливу зросли). Також значно посилюється вплив фактора «нестабільна політична ситуація» (графік 5).

Значно знизилась очікування щодо збільшення потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, стали суттєво жорсткішими (графік 9). Високі ставки за кредитами залишаються основним стримуючим фактором залучення кредитних ресурсів. Високо оцінено також вплив фактора «надмірні вимоги до застави» (графік 10).

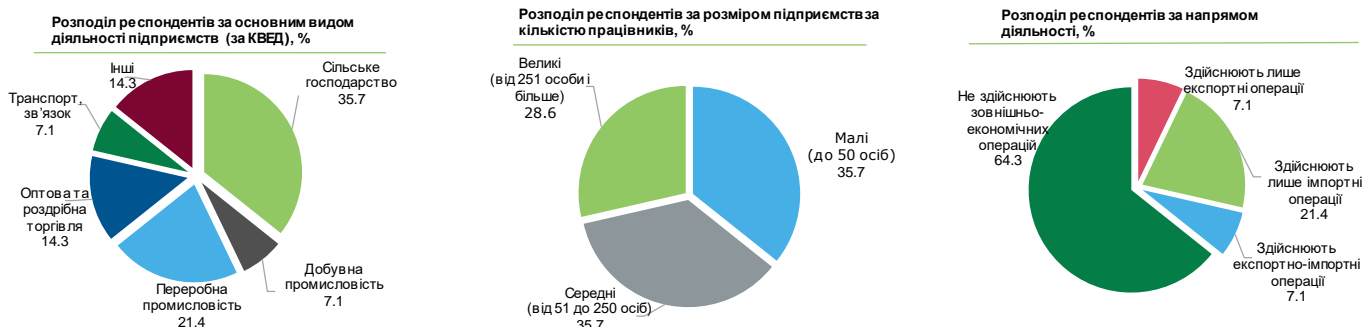
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.4%).

Довідково:

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

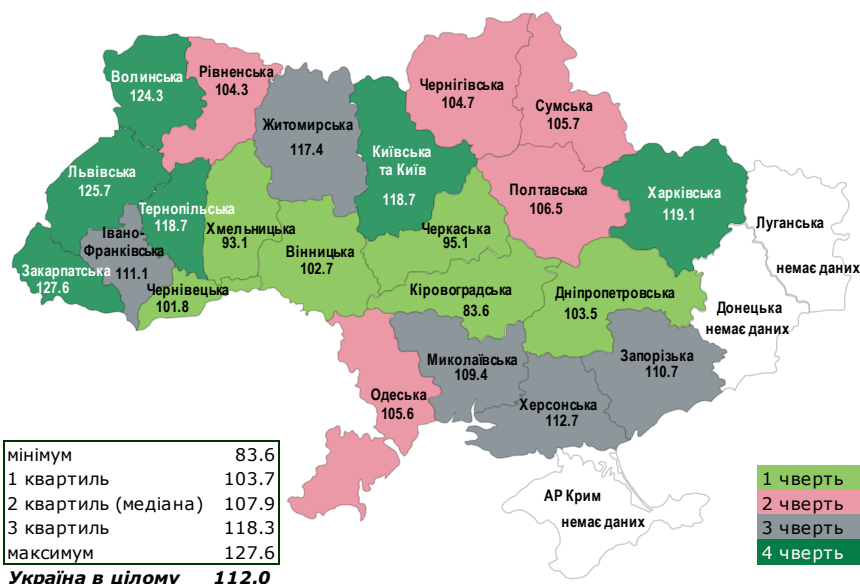
- поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився й оцінюється як поганий: баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у III кварталі 2019 року – 0.0%) (графік 3), у цілому по Україні оцінки позитивні – 6.1%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва вищий, ніж нормальний: баланс відповідей – 10.0% (у попередньому кварталі – 9.1%);
- підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 23.1% (у попередньому кварталі – 14.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 05 листопада – 02 грудня 2019 року;
- опитано всього – 14 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Житомирської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2018 р.	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.
фінансово-економічного стану	0.0	21.4	45.5	16.7	28.6
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	44.4	50.0	38.5	35.7	28.6
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	26.3	50.0	23.1	28.6	15.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	21.1	50.0	35.7	35.7	21.4
кількості працівників	11.1	14.3	0.0	-7.1	-7.1

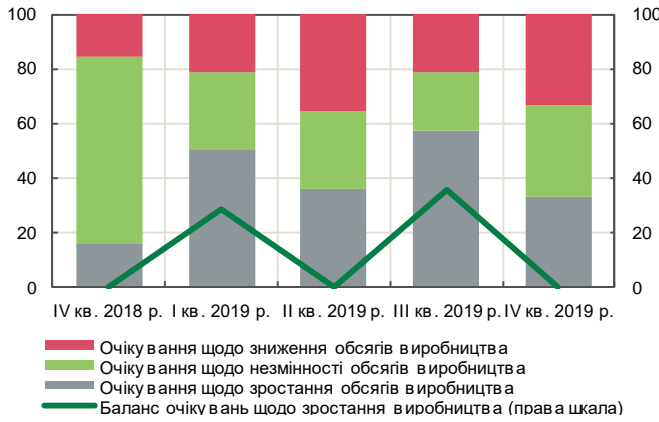
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань (ІДО) – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

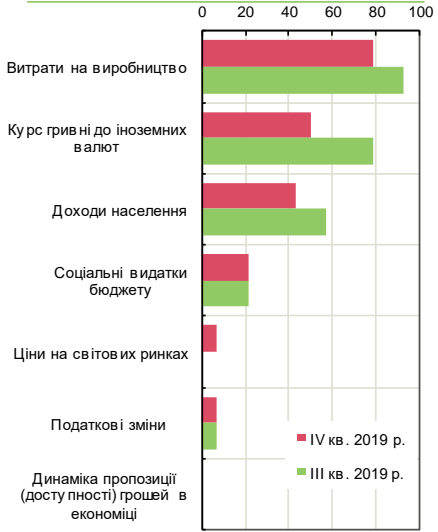
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

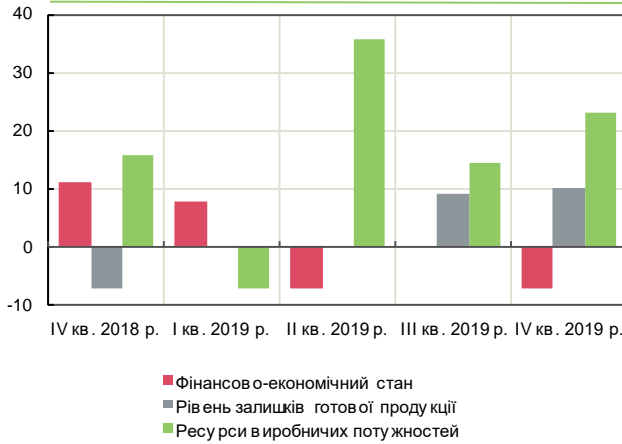
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

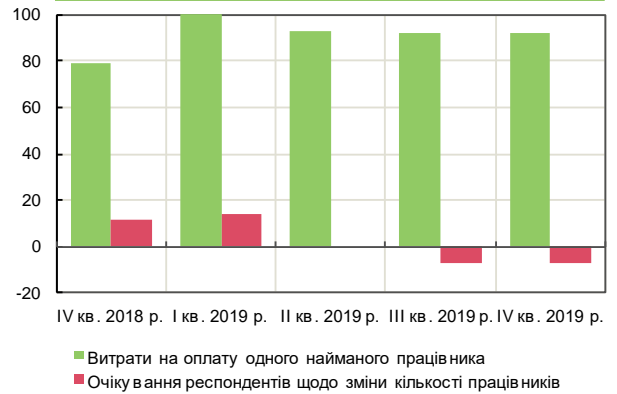
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

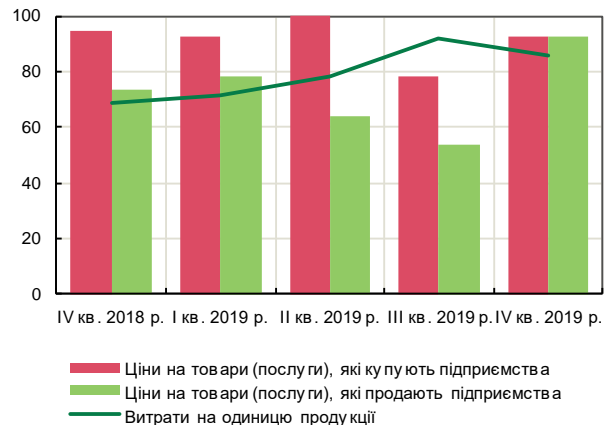
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

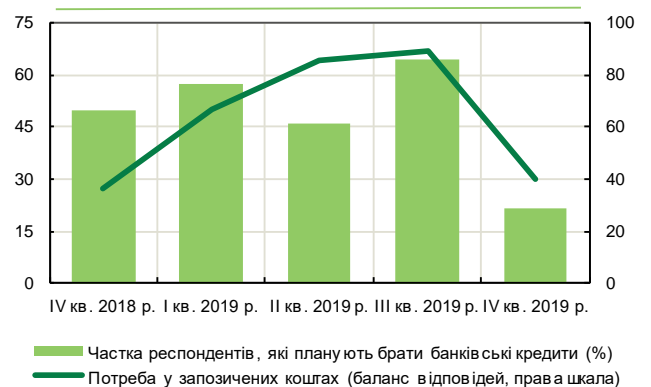
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

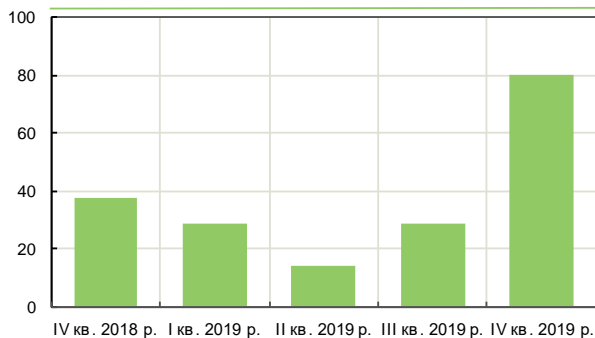
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

Додаток

Основні показники соціально-економічного розвитку Житомирської області в 2014 – 2019 рр.

в відсотках до відповідного періоду попереднього року, якщо не зазначено інше

№ з/п	Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.													
							січень	січень - лютий	січень - березень	січень - квітень	січень - травень	січень - червень	січень - липень	січень - серпень	січень - вересень	січень - жовтень	січень - листопад			
1	Індекс фінансового обсягу в валового регіонального продукту (у цінах попереднього року, у відсотках)	103.6	98.1	105.2	105.0	106.1 ²
2	Індекс промислової продукції	107.1	110.0	105.7	109.5	97.5	92.5	93.5	92.3	93.4	91.7	91.2	90.6	90.6	91.4	93.3	92.4
3	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	120.9	124.1	114.3	118.3	86.1	75.7	70.1	68.0	73.7	74.8	75.2	76.9	77.7	78.7	80.8	80.7
4	Переробна промисловість	101.5	103.3	103.1	106.7	102.9	97.7	103.7	103.4	102.1	98.8	97.9	96.2	95.9	96.5	98.5	97.1
5	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	11.3	97.8	95.8	101.5	102.7	123.5	116.7	113.9	107.4	101.5	99.4	99.4	98.5	98.2	98.5	95.0
6	Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	98.0	103.9	87.0	106.9	96.4	91.5	92.1	89.5	90.2	91.1	91.4	93.6	94.3	94.6	95.5	96.1
7	Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	101.8	94.9	103.1	116.4	106.0	100.1	110.2	115.0	114.9	111.7	107.5	106.3	104.4	103.7	103.8	104.3
8	Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	102.9	89.7	94.7	114.0	106.2	90.5	96.0	99.4	102.3	100.0	97.1	95.5	91.7	89.1	87.1	85.6
10	Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	92.0	98.7	104.0	100.7	103.8	111.7	115.7	112.2	111.3	109.2	106.4	102.9	100.7	100.9	101.2	101.1
11	Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	111.8	116.8	98.3	108.9	94.5	87.1	90.2	94.5	94.8	96.7	97.4	98.1	98.1	98.4	98.5	96.4
12	Машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування	80.6	109.7	110.5	108.0	107.3	82.7	95.7	99.8	96.8	92.9	89.9	87.7	91.2	93.6	92.7	92.1
13	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	98.1	95.3	102.1	99.8	103.3	100.9	96.6	94.6	95.6	96.4	97.0	97.0	97.0	97.5	97.7	96.9
14	Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва	105.1	91.2	116.7	105.8	111.9	102.5	102.2	101.5	102.1	101.7	100.6	109.5	102.0	100.5	100.5	100.4
15	Індекс будівельної продукції	83.8	87.7	139.0	142.4	107.3	103.5	122.9	141.0	139.9	125.1	125.8	131.1	129.9	127.3	123.2	118.6
16	Вантажооборот	101.9	82.1	98.2	123.5	107.0	98.4	95.0	98.6	102.8	96.2	97.3	99.1	101.1	102.9	103.3	103.1
17	Пасажиरोоборот	98.2	100.2	95.8	100.8	142.2	59.1	58.9	56.5	57.3	54.9	55.7	57.9	58.5	58.8	59.7	59.5
18	Індекс фінансового обсягу обороту роздрібною торгівлею (у порівняльних цінах, у відсотках)	99.7	86.7	100.2	105.6	110.2	106.8	106.2	106.8	106.9	106.0	106.4	105.7	104.4	104.4	104.1	104.2
19	Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування (млн грн) ³	-2470.6	3.1	2552.1	2004.9	1069.7
20	Індекс капітальних інвестицій	79.6	110.5	127.5	129.3	102.4	75.3	84.8	96.2
21	Індекс споживчих цін (порівняно з груднем попереднього року)	125.2	143.7	112.6	113.0	109.1	101.0	101.3	102.1	102.9	103.4	103.0	102.7	102.5	103.4	104.1	104.4
22	Реальні наявні доходи	91.0	82.7	104.5	113.0	109.7 ²
23	Індекс реальної зарплатної плати	95.7	76.9	109.6	126.6	114.5	107.2	107.5	107.8	107.6	106.9	106.8	107.0	106.8	107.1	107.1	107.3
24	Навантаження на одне вільне робоче місце на кінець періоду (осіб)	11	17	11	7	6	5	5	4	4	5	4	4	3	4	4	5

¹ Інформація конфіденційна згідно із Законом України "Про державну статистику".

² Попередні дані.

³ Дані наведено без урахування результатів діяльності банків та сільськогосподарських підприємств, які займаються рослинництвом, тваринництвом та змішаним сільським господарством. Інформація по зазначених підприємствах враховується тільки в даних за рік.

Дані за рік включають фінансові результати великих, середніх, малих та мікропідприємств.

Джерело: Державна служба статистики України.

Умовні позначення:

Крапки (...) - відомостей немає.

Тире (-) - подій не було.